

College van burgemeester en wethouders
t.a.v. wethouder Sport, dhr. E. van der Burg
Postbus 202
1000AE Amsterdam

Amsterdam, 18 april 2016

Betreft: Tarievenystematiek buitensportaccommodaties

Kopie aan: Leden van de raadscommissie Zorg en Sport

Geachte heer Van der Burg,

De Sportraad Amsterdam doet u - naar aanleiding van het formele verzoek¹ daartoe - hierbij zijn advies toekomen aangaande de tarievenystematiek voor de gemeentelijke buitensportaccommodaties.

Allereerst onderstrepen wij ons eerdere standpunt - zoals verwoord in het advies tarieven binnensport² - dat aantrekkelijke en betaalbare gemeentelijke sportaccommodaties onmisbare voorzieningen zijn voor een vitale stad. Een tarievenystematiek staat naar onze mening in dienst van het optimaliseren van het sportieve gebruik van deze voorzieningen.

Onder meer de invoering van de Wet Markt en Overheid, de recente wijziging in het Sportbesluit en de uitvoering van het initiatiefvoorstel Van Roenburg vormen aanleiding om de huidige systematiek tegen het licht te houden. De Sportraad adviseert de gemeente hierbij een vijftal uitgangspunten te hanteren.

- Het gebruik van gemeentelijke sportaccommodaties wordt gesubsidieerd met als doel de sportparticipatie te bevorderen.

¹ Verzoek tot advies Focussporten en Harmoniseren tarieven (4 februari 2015)

² Sportraadadvies: Tarievenystematiek Binnensport (maart 2015)

- Zoveel mogelijk sporters en sportaanbieders moeten gebruik kunnen maken van de gemeentelijke buitensportaccommodaties;
- Het huidige verenigingsstelsel – veelal de bestaande gebruikers van de accommodaties – mag hierdoor niet aangetast worden;
- De grondslag onder de systematiek dient eenduidig te zijn en prijsdifferentiatie in tarieven mogelijk wanneer dat de optimalisering van het gebruik ten goede komt.
- Investeren in actieve bemiddeling is noodzakelijk om het gebruik van gemeentelijke sportaccommodaties te intensiveren en de sportparticipatie te optimaliseren.

Inleiding

Het gemeentelijk sportbeleid kent zijn oorsprong diep in de vorige eeuw toen ook Amsterdam besloot een aantal populaire volkssporten te gaan accommoderen. De beoefening van deze sporten werd georganiseerd door sportverenigingen die sindsdien ook de belangrijkste gebruikers van de buitensportaccommodaties zijn. Al vele decennia brengen deze verenigingen een aanzienlijk deel van de Amsterdammers in beweging en vervullen – naast een sportieve – tevens een belangwekkende sociaal-maatschappelijke functie in de stad. De Sportraad hecht groot belang aan dit unieke, maar tegelijkertijd kwetsbare verenigingsstelsel. Een belangrijk uitgangspunt bij de wijziging van de systematiek is dan ook dat dit stelsel hierdoor niet aangetast mag worden.

Tegelijkertijd constateren wij dat het sportlandschap in Amsterdam evolueert, zowel op het gebied van sport zelf als op het gebied van de organisatie van sport. Inmiddels is een veelheid aan sportaanbieders actief in Amsterdam, waaronder een groot aantal (sociale) sportondernemers.³ Ook zij vervullen een waardevolle sportieve en vaak ook sociale functie en voorzien op hun wijze in een belangrijke behoefte. En ook zij hebben behoefte aan ruimte voor hun (aanbod aan) sportbeoefening. Momenteel zijn zij daarvoor bijna altijd aangewezen op commercieel geëxploiteerde accommodaties of de openbare ruimte. Hoewel dit in veel gevallen uitstekend functioneert, zijn er ook sporters, sportaanbieders en sportverbanden die

³ Sportraadadvies: Anders Georganiseerde Sport (april 2015)

hiervoor graag gebruik zouden maken van de gemeentelijke sportvoorzieningen. Dit blijkt voor hen echter zeer lastig te realiseren, omdat de huidige verhuursystematiek is ingericht op één enkele gebruiker, met slechts af en toe een school als (tijdelijk) medegebruiker.

De Sportraad is van mening dat deze huidige systematiek onvoldoende rekening houdt met het tegenwoordige en toekomstige sportgedrag en te weinig mogelijkheden biedt voor meervoudig gebruik. Dit belemmert de realisatie van het door de Sportraad gestelde ultieme doel om zoveel mogelijk Amsterdammers in beweging te krijgen. Daarnaast is ruimte in Amsterdam schaars en kostbaar, zo ook de ruimte voor sportbeoefening. De druk daarop neemt met de groei van de stad bovendien enkel verder toe. De bestaande en beschikbare sportieve ruimte moeten we koesteren en beschermen, maar vooral ook optimaal benutten door te proberen zoveel mogelijk Amsterdammers daar plezier aan te laten beleven.

Een nieuwe systematiek dient derhalve als instrument om het gebruik van gemeentelijke buitensportaccommodaties door een veelheid aan sporters en sportieve partijen te stimuleren en zo bij te dragen aan realisering van bovengenoemde ultieme doel. Een nieuwe systematiek zal de bezetting ten goede komen en leiden tot een efficiënter en eerlijker gebruik van gemeentelijke middelen. De Sportraad wenst te benadrukken dat dit niet ten koste mag gaan van de bestaande gebruikers, maar ziet tegelijkertijd voldoende mogelijkheden om naast de traditionele gebruikers meer Amsterdammers in staat te stellen gebruik te maken van onze gemeenschappelijke sportvoorzieningen.

A. Aanbevelingen

Redenerend vanuit hierboven toegelicht uitgangspunt dat gemeenschappelijke sportvoorzieningen beschikbaar moeten zijn voor gebruik door zoveel mogelijk Amsterdammers, doet de Sportraad u een drietal aanbevelingen voor de inrichting van een nieuwe tariefensystematiek. Deze nieuwe systematiek heeft primair tot doel het gebruik van de gemeentelijke sportvoorzieningen te intensiveren. Het is niet de bedoeling dat de gemeente deze wijziging aangrijpt om een verkapte bezuinigingsopgave te realiseren.⁴ Extra inkomsten kan de gemeente genereren door meer uren te verhuren dan voorheen.

⁴ Desalniettemin kan in bepaalde gevallen een huurstijging onvermijdelijk blijken.

Systematiek

1. *De Sportraad adviseert een verhuursystematiek in te voeren die medegebruik stimuleert en bestaande gebruikers tegelijkertijd een preferente positie verschaft.*

Het vertrekpunt bij de inrichting van een nieuwe systematiek is de bestaande gebruiker, in veel gevallen de sportvereniging. Deze dient alle ruimte te krijgen om haar activiteiten te kunnen blijven organiseren zoals zij gewend was. Tegelijkertijd zal de nieuwe systematiek verenigingen moeten stimuleren hiervoor niet meer sportieve ruimte te gebruiken dan noodzakelijk is. De ruimte die vervolgens overblijft op de sportparken kan worden aangeboden aan andere sporters en sportaanbieders.

Hiertoe dient het feitelijke gebruik van de velden door de vaste huurders inzichtelijk gemaakt te worden. Aangezien dit overzicht bij de gemeente tot op heden ontbreekt, blijkt het lastig om vrijstaande velden aan te bieden aan andere geïnteresseerden. Hoewel de vaste huurders doorgaans wel zicht hebben op de daadwerkelijk beschikbare uren, ontbreekt bij hen vaak de noodzaak, behoefte of (juridische) mogelijkheid om medegebruik te initiëren dan wel te bevorderen. Geen van de partijen voelt zich in de huidige situatie derhalve geroepen om gemeentelijke sportvoorzieningen open te stellen voor gebruik door meer Amsterdammers.

De invoering van de nieuwe systematiek beoogt dit te veranderen door de gemeente - veel meer dan nu het geval is – direct verantwoordelijk te maken voor het optimaliseren van de bezetting. Zij is straks niet alleen verantwoordelijk voor de registratie van de bezetting van velden per uur, maar ook voor het vermarkten van de vrijstaande uren onder andere sportieve gebruikers dan uitsluitend de vaste gebruikers. Zoals betoogt in ons advies over de Anders Georganiseerde Sport, gelooft de Sportraad dat naast de verenigingssport in toenemende mate ook andere sportaanbieders en sportverbanden geïnteresseerd zijn in het gebruik van gemeentelijke sportvoorzieningen. De invoering van een nieuwe systematiek speelt hier op in en draagt diensgevolge bij aan de intensivering van het gebruik van de buitensportvelden.

Uiteraard is de Sportraad zich bewust van de bijzondere positie die de Amsterdamse buitensportverenigingen de afgelopen decennia hebben verworven op onze sportparken alsmede van de importantie daarvan. Veelal eigenaar van een clubhuis met kleedkamers en ook financieel medeverantwoordelijk voor de goede staat waarin veel buitensportaccommodaties verkeren, is een sportvereniging onlosmakelijk verbonden met

een (aantal velden op een) specifiek sportpark. De Sportraad adviseert daarom deze bestaande huurders aan te merken als preferente gebruikers. Dit houdt in dat zij een eerste optie krijgen op het huren van alle uren die zij nodig achten voor het functioneren van de vereniging. Dit urenoverzicht wordt ieder jaar voor aanvang van het seizoen verstrekt aan de gemeente, zodat deze de overgebleven uren kan aanbieden aan andere potentiële gebruikers.

Tarieven

2. De Sportraad adviseert de vrijstaande ruimte op de sportparken te vermarkten en prijsdifferentiatie toe te passen teneinde het gebruik te optimaliseren.

Ten aanzien van het vaststellen van de hoogte van de nieuwe tarieven maken wij onderscheid tussen enerzijds de preferente en anderzijds de overige gebruikers. De Sportraad adviseert het huidige verenigingsstelsel zoveel mogelijk intact te laten. Naast het medegebruik zullen de preferente gebruikers geen enkele hinder mogen ondervinden van de wijziging van de systematiek.

De andere groep bestaat uit nieuwe, potentiële gebruikers. Zij zijn in de eerste plaats afhankelijk van de uren die niet ingevuld worden door de bestaande huurders. Dit aanbod aan uren en locaties wordt centraal inzichtelijk gemaakt en aangeboden op de markt. Hierbinnen is differentiatie van tarieven zeer goed denkbaar, zolang dat niet ten koste gaat van een optimale bezetting. Dus liever een lager tarief rekenen dan een leeg veld in stand houden. In de wetenschap dat de preferente gebruikers dankzij gemeentelijke subsidies een fractie van de feitelijke kosten betalen, lijkt het de Sportraad voor de hand liggend een overeenkomstige prijs als minimum te hanteren, ook voor de overige gebruikers. Uiteraard kunnen populaire uren op aantrekkelijke locaties tegen een hoger tarief worden verhuurd. De Sportraad herhaalt hierbij zijn standpunt dat de activiteit altijd leidend moet zijn en niet de organisatievorm.⁵ Het belangrijkste is immers dat er gesport wordt op de gemeentelijke velden en niet het soort sportaanbieder die dat organiseert.

⁵ Sportraadadvies: Anders Georganiseerde Sport (april 2015)

Actieve bemiddeling

3. De Sportraad adviseert te investeren in actieve bemiddeling teneinde het gebruik van de gemeentelijke buitensportaccommodaties te optimaliseren.

Het belangrijkste doel van de wijziging van de tarievensystematiek is het intensiveren van het gebruik van de gemeentelijke buitensportaccommodaties en zodoende de sport- en bewegingsparticipatie van de Amsterdammers te optimaliseren. En hoewel de voorgestelde systematiek hiervoor belangrijke drempels wegneemt, zal dit zeker niet op alle locaties automatisch leiden tot een toename van het gebruik. Het doorvoeren van de wijziging is dan ook alleen maar zinvol wanneer dit gepaard gaat met een verandering van een principiële uitgangspunt binnen de gemeente: zij is niet langer alleen verantwoordelijk voor het beheer (en onderhoud) van de buitensportaccommodaties, maar ook voor het optimaliseren van het gebruik.

Het ligt wat betreft de Sportraad voor de hand deze verantwoordelijkheid bij het Sportservicepunt te leggen. Het digitale sportschakelpunt – dat binnenkort wordt uitgebreid met buitensportaccommodaties - is hier immers al ondergebracht. Het Sportservicepunt heeft hierdoor straks zicht op het aanbod van beschikbare uren per sportveld en zal op zoek moeten gaan naar potentiële gebruikers voor deze uren. Dit vraagt om actieve bemiddeling van het Sportservicepunt waardoor vraag en aanbod worden samengebracht. De bestaande sportpark/activeringsmanagers zouden hierbij een belangrijke rol kunnen vervullen, omdat zij doorgaans goed op de hoogte zijn van lokale behoeften en gewend om verbinding te zoeken met potentiële gebruikers uit de nabijheid van de betreffende sportparken. Een alternatieve oplossing zou zijn om deze verantwoordelijkheid uit te besteden aan een commerciële organisatie en de financiële vergoeding te koppelen aan resultaatafspraken over de intensivering van het feitelijke gebruik van de gemeentelijke buitensportaccommodaties.

Met vriendelijke groet,

mr. drs. R.D. Geerlings

Voorzitter

SPORTRAAD AMSTERDAM